Warszawa, dnia 02 lipca 2020

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Znak sprawy:WPR.wrg.071.10.2020
WPR.wrg.071.10.2020

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Szanowny Panie Prezesie,

w nawiązaniu do pisma Pana Prezesa z dnia 16 czerwca 2020 r., znak: KRIR/MR/W/563/2020, dotyczącego wniosku w zakresie zmian warunków przyznawania pomocy finansowej w ramach instrumentu wsparcia „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, uprzejmie przekazuję następujące informacje.

Sposób ukierunkowania pomocy w poszczególnych działaniach PROW 2014-2020 został określony na podstawie analizy SWOT przeprowadzonej na potrzeby PROW 2014-2020, opinii ekspertów, uzgodnień, a także ukształtował się w wyniku konsultacji publicznych i negocjacji Programu z Komisją Europejską.
W ramach rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w PROW 2014-2020, instrumentem wsparcia skierowanym do rolników planujących podjęcie działalności pozarolniczej na terenach wiejskich, jest poddziałanie 6.2 „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich", typ operacji „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej".

Zgodnie z założeniami tego poddziałania, które znalazły odzwierciedlenie w postanowieniach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, pomoc jest skierowana do beneficjentów poddziałania „Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo rolne innemu rolnikowi" PROW 2014-2020 albo do osób ubezpieczonych na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w pełnym zakresie jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik.

Z kolei, jednym z zasadniczych warunków otrzymania pomocy wynikającym z Programu jest zobowiązanie do podlegania ubezpieczeniu społecznemu na podstawie systemu ubezpieczeń społecznych oraz niepodlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników do dnia upływu okresu związania celem.

Na podstawie PROW 2014-2020 zostały opracowane szczegółowe warunki i tryb przyznawania pomocy finansowej określone w *rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej" w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 598 z późn. zm.).*

Zgodnie z § 2 ww. rozporządzenia pomoc w ramach omawianego instrumentu wsparcia przyznaje się osobie fizycznej, która podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik rolnika nieprzerwanie od co najmniej 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Warunek dotyczący podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez określony czas przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy ma na celu skierowanie pomocy finansowej do konkretnej grupy docelowej, czyli do rolników, którzy zajmują się działalnością rolniczą w celach zarobkowych.

Z kolei, zobowiązanie do rezygnacji z podlegania ww. ubezpieczeniu oznacza, iż beneficjenci są zdecydowani na rezygnację z pracy w gospodarstwie rolnym, bądź traktowanie działalności rolniczej jako działalności dodatkowej na rzecz prowadzenia działalności pozarolniczej.

Jak już bowiem wskazywano, sposób ukierunkowania pomocy w poszczególnych działaniach PROW 2014-2020 został określony m. in. na podstawie analizy SWOT przeprowadzonej na potrzeby PROW 2014-2020. Analiza wskazała na potrzebę reorientacji małych gospodarstw w kierunku rolniczym albo pozarolniczym, dlatego też wsparcie mniejszych gospodarstw rolnych zostało zaprogramowane w oparciu o dwa kierunki rozwoju:

- zwiększenie konkurencyjności i rentowności oraz poprawa orientacji rynkowej,
- podjęcie działalności gospodarczej i reorientacja w kierunku pozarolniczym.

W odniesieniu do „Premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej" należy wskazać, że instrument ten realizuje *cel szczegółowy 6A - Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy*. Dlatego też, warunki realizacji tego instrumentu zostały tak skonstruowane, aby wspierać podejmowanie działalności pozarolniczej przez rolników, małżonków rolników i domowników, dzięki czemu będą oni mogli uzyskiwać dochody spoza rolnictwa.

A zatem, decyzja dotycząca wyboru kierunku rozwoju gospodarstwa, tj. wzmacnianie orientacji rynkowej i rentowności gospodarstwa albo podjęcie pozarolniczej działalności, należy do rolnika.

Reasumując, opisane powyżej zobowiązanie (dot. podlegania ubezpieczeniu społecznemu na podstawie systemu ubezpieczeń społecznych oraz niepodlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników do dnia upływu okresu

związania celem) ma na celu jak najlepsze ukierunkowanie pomocy w instrumencie wsparcia „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej" PROW 2014-2020 i w efekcie realizację celów i priorytetów UE.

Należy podkreślić, że podstawowym założeniem każdego państwa członkowskiego w zakresie rozwoju obszarów wiejskich jest realizacja celów wspólnotowych określonych w programach rozwoju obszarów wiejskich oraz sektorowym prawodawstwie rolnym. Cele te powinny uwzględniać sytuację rolnictwa w danym kraju oraz możliwości budżetowe programów ukierunkowanych na rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich.

Mając na uwadze powyższe należy podkreślić, iż Państwa propozycja dotycząca zniesienia wymogu podlegania ubezpieczeniu społecznemu na podstawie systemu ubezpieczeń społecznych (podleganie nadal ubezpieczeniu społecznym rolników przy opłacaniu składki podstawowej na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w podwójnym wymiarze) doprowadziłaby do sytuacji, w której wsparcie skierowane byłoby do podmiotów planujących prowadzenie działalności pozarolniczej jako działalności dodatkowej/pobocznej na rzecz utrzymania działalności rolniczej jako głównego/podstawowego źródła utrzymania.
Zastosowanie takiego rozwiązania uniemożliwiłoby realizację głównego celu instrumentu wsparcia „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej" PROW 2014-2020 jakim jest trwała reorientacja w kierunku pozarolniczym.

Ponadto, należy zauważyć, iż począwszy od ostatniego naboru wniosków (bez ASF) przeprowadzonego w terminie od 30 września do 29 października 2019 r. (w ramach którego wpłynęło 7590 wniosków na kwotę 1 561 400 000 zł) obserwuje się znaczący wzrost zainteresowania omawianym instrumentem wsparcia.
Powyższe spowodowane jest w dużej mierze wprowadzeniem korzystnych dla wnioskodawców zmian[1], z których najistotniejsze to: zwiększenie kwoty pomocy (podstawowej do 150 000 zł i odpowiednio o 50 000 zł za utworzenie każdego dodatkowego miejsca pracy do maksymalnie 250 000 zł) oraz umożliwienie ubiegania się o pomoc rolnikom i ich domownikom prowadzącym jednocześnie działalność pozarolniczą o małej skali, na operacje związane z uruchomieniem nieprowadzonego wcześniej rodzaju działalności pozarolniczej.

Należy założyć, że ww. zmiany, w szczególności obowiązująca od ubiegłego roku wyższa kwota pomocy, będą nadal zachętą dla wielu rolników i umożliwią przeprowadzenie reorientacji w kierunku pozarolniczym w trudnej obecnie dla wielu podmiotów sytuacji ekonomicznej.

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie informuję, że nie mogę przychylić się do Państwa propozycji

[1] *Zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 maja 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej" w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (Dz. U. poz. 922).*

zmian w PROW 2014-2020 oraz zmian legislacyjnych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej" w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Z poważaniem

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ryszard Kamiński
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/